

Tuuli Lindeberg, laulu ja suunnittelu
Matleena Nyman, piano

Laura Netzel (1839-1927): Trastens klagan op.34 (1889) (Oscar Fredrik)

Agnes Tschetschulin (1859-1942): Bön (Lenauta mukailen) (1884/93)

Laura Netzel: *sarjasta Kolme laulua pianon säestyksellä, op.47 (1894):*

2. Det är brännande yrsel i rosornas doft (nimim.”Toivo”)

1. I natten (Rydberg)

Pauline Viardot (1821-1910):

Au jardin de mon père (1899)

Lamento op.4 nro 1 (Gautier) (1872 ?)

sarjasta 12 laulua venäläisten runoilijoiden teksteihin (1866, 12 романсов на стихи русских поэтов) :

nro 1 Tsvetok zasohshyi (Цветок засохший, безуханный) (Pushkin)

nro 5 Zaklinaniye (Заклинание) (Pushkin)

nro 9 Nje poi, krasavitsa (Не пой, красавица, при мне) (Pushkin)

Clara Schumann (1819-96):

Geheimes Flüstern hier und dort (Rollett) (*nro 3 kokoelmasta Sechs Lieder aus der Jucunde op.23, 1853*)

Sie liebten sich beide (Heine) (*nro 2 kokoelmasta Lieder op.13, 1844*)

O Lust, o Lust (Rollett) (*nro 6 kokoelmasta Sechs Lieder aus der Jucunde op.23*)

Beim Abschied

Laura Netzel: Trastens klagan op.34

En liten trast i tallens topp Jag hörde slå en gång, Ett hav av känslor rördes opp Vid denna enkla sång. Han sjöng om flydda dagars fröjd, Om sångarns grymma lott, Att under ödets spira höjd Få drömma sällhet blott. Och sedan sakna under år Vad snabba stunden gav, Ej våga hoppa att en vår Står opp ur vinterns grav! Men hur han sjöng, den lilla trast Jag mer och mer förstod. Och över bräddarna med hast Bröt ögats stängda flod! <i>Oskar II (1829-1907), Ruotsin ja Norjan kuningas</i>	Pienen rastaan kuusen latvassa kerran kuulin visertävän; tunteiden hyöky kohosi sisälläni tuon yksinkertaisen laulun voimasta. Rastas lauloi menneiden päivien iloista, laulajan synkästä osasta, missä kohtalon valtikan kohottamana sai unelmoida autuudesta; ja sitten kaivata vuoden mittaan sitä, minkä tuo lyhyt hetki soi, vaan ei uskaltaa toivoa, että jälleen kevät kohooa talven haudasta! Mutta miten tuo pikku rasta lauloi - siitä yhä enemmän ymmärsin. Ja äkkiä aukenivat tulvimaan silmien padotut kyynelvirrat!
--	---

Agnes Tschetschulin: Bön

Se på mig du mörka öga, Öva all din tjusningsmakt, Denna drömmande och höga, Outgrundligt ljuva prakt. Led mig med ditt trolska dunkel Bort från världen och dess kiv. Städse som en himmelsk stjärna, Lyse du mitt jordeliv. <i>Nikolaus Lenaun (1802-50) runoa mukaillen</i>	Katso minua, oi tummasilmä, käytä kaikkea lumovoimaasi, tuota unelmaista ja ylhäistä, pohjattoman ihanaa koreuttasi. Johdata minut tenhoavalla tummuudellasi pois maailman hälystä. Alati, kuin taivaan tähti, valaise maallista elämäni.
---	---

Laura Netzel: Det är brännande yrsel i rosornas doft

Det är brännande yrsel i rosornas doft, Det är skimrande glans i det ringaste stoft, Det är tyngande sömn och du känner likväl som om väcktes till jublande livsfröjd min själ! Det är endast en dröm, du förnekar dess namn, Men den drar dig med kvävande makt i sin famn, Och ger dig först fri uti döden. <i>nimim. "Toivo" [=Sigrid Elmlblad (1860-1926)]</i>	Ruusujen tuoksussa on polttavaa huumaa, hienojakoisimmassa pölyssä häikäisevää kimmellystä, uni on painostavaa, ja tunnet kai sinäkin, että on kuin sieluni olisi herännyt ylistävään elämäniloon! Se on vain unta - kiellät sen olemassaolon - mutta se vetää sinua tukahduttavalla voimalla syliinsä, ja vapauttaa vasta kuolemassa.
---	--

Laura Netzel: I natten

Tyst är lunden, och sjön, som kysst strandens somnade ros, är tyst, Aftonskimret, som milt besken tempelkullen, har bleknat re'n stilla, drömmande stilla! Tysta stjärnor ur havet gå, stilla palmernas kronor stå, sen därunder i myrtenskog vinden suckade nyss och dog stilla, drömmande stilla. Trött najad har på mossig bädd sjunkit ned vid sin urnas brädd, sövt av sorlande källans sus: barmen häves i månens ljus stilla, drömmande stilla; medan hon ser i ljuvlig dröm stelnad, kristallren, tidens ström och all världen från ve och harm sognad in på Allfaders arm stilla, drömmande stilla. <i>Victor Rydberg (1828-95)</i>	Hiljainen on lehto; ja järvi, joka on suudellut rannan uinuvaa ruusua, on vaiti; illan hehku, joka lempeästi valaisi tempelin kukkulan, on jo hiipunut hiljaa, unelmoivan hiljaa! Hiljaiset tähdet nousevat merestä, palmujen latvat seisovat ääneti; niiden alla myrttimetsässä äskén tuuli huokaisi ennen laantumistaan hiljaa, unelmoivan hiljaa. Väsinyt najadi [<i>veden hengetär</i>] on käynyt levolle sammalvuoteelle vesiurnansa äärelle veden solinan tuudittamana; sen povi kohoilee kuun valossa hiljaa, unelmoivan hiljaa, samalla kun se suloisessa unessa näkee jähmettyneenä, kristallinkirkkaana, ajan virran, ja koko maailman vailla huolia ja murheita nukahtaneena Kaikkeuden Isän käsivarsille hiljaa, unelmoivan hiljaa.
---	---

Pauline Viardot: Au jardin de mon père

Au jardin de mon père Il y croît un rousier. Trois jeunes demoiselles L'y si vont ombrager; Ayez-moy ma mignonne, Ayez-moy sans danger. Trois jeunes demoiselles L'y si vont ombrager; Trois jeunes gentilshommes L'y si von regarder! Ayez-moy ma mignonne, Ayez-moy sans danger. Je choisy la plus belle Et la priay de m'aimer! Mon père est dans sa chamber, Allez lui demander! Ayez-moy ma mignonne, Ayez-moy sans danger. Mon père est dans sa chambre, Allez lui demander! Et s'il en est content, Je me veux accorder! <i>tuntematon runoilija, 1400-luku</i>	Isäni puutarhassa kasvaa ruusupensas. Kolme nuorta neitoa käyvät sen varjoon; Rakasta minua, pikkuiseni, rakasta minua huoletta. Kolme nuorta neitoa käyvät sen varjoon; kolme nuorta miestä tahtoo heitä katsella! Rakasta minua, pikkuiseni, rakasta minua huoletta. Valitsen kaikkein kauneimman, ja pyydän sitä/häntä rakastamaan minua! Isäni on huoneessaan, kysykää häneltä! Rakasta minua, pikkuiseni, rakasta minua huoletta. Isäni on huoneessaan, kysykää häneltä! Jos hän myöntyy, silloin minäkin suostun!
---	---

Pauline Viardot: Lamento

Ma belle amie est morte, Je pleurerai toujours; Sous la tombe elle emporte Mon âme et mes amours. Dans le ciel, sans m'attendre, Elle s'en retourna; L'ange qui l'emmena Ne voulut pas me prendre. Que mon sort est amer! Ah! sans amour s'en aller sur la mer! La blanche créature Est couchée au cercueil; Comme dans la nature Tout me paraît en deuil! La colombe oubliée Pleure et songe à l'absent; Mon âme pleure et sent Qu'elle est dépareillée. Que mon sort est amer! Ah! sans amour s'en aller sur la mer! Sur moi la nuit immense Plane comme un linceul, Je chante ma romance Que le ciel entend seul. Ah! comme elle était belle, Et combien je l'aimais! Je n'aimerai jamais Une femme autant qu'elle Que mon sort est amer! Ah! sans amour s'en aller sur la mer! <i>Théophile Gautier (1811-1872)</i>	Rakas ystäväni on kuollut, itken ikuisesti; hautaan hän vie mukanaan sieluni ja rakkauteni. Taivaaseen, minua odottamatta, hän on palannut; enkeli, joka hänet vei pois ei halunnut ottaa minua mukaan. Miten katkera onkaan kohtaloni! Voi, vailla rakkautta seilata merellä! Kalpea olento makaa arkussa; kuin koko luonto vaikuttaa surevan! Unohdettu kyyhky itkee poissaolevaa puolisoaan; sieluni itkee, ja tuntee itsensä irralliseksi. Miten katkera onkaan kohtaloni! Voi, vailla rakkautta seilata merellä! Ylleni ääretön yö on levittäytynyt kuin huntu; laulan lauluni, jonka yksin taivas kuulee. Ah, kuinka kaunis hän oli, ja kuinka häntä rakastinkaan! En koskaan enää rakasta ketään naista niin kuin häntä. Miten katkera onkaan kohtaloni! Voi, vailla rakkautta seilata merellä!
---	---

Pauline Viardot: Цветок засохший, безуханный (Tsvetok zasohshyi)

Цветок засохший, безуханный, Забытый в книге вижу я, И вот уже мечтою странной Душа наполнилась моя. Где цвел, когда, какой весною? И долго ль цвел, и сорван кем? Чужой, знакомой ли рукою? И положен сюда зачем? На память нежного ль свиданья Или разлуки роковой, Иль одинокого гулянья В тиши полей, в тени лесной? И жив ли тот, и та жива ли? И нынче где их уголок? Или уже они увяли, Как сей неведомый цветок? <i>Aleksandr Pushkin (1799-1837)</i>	Kukan, kuivuneen ja lakastuneen, löydän unohtuneena kirjan väliin, ja yhtäkkiä uteliain aatoksen mieleni alkaa täyttyä. Missä se kukki, milloin, minä keväänä? Kukkiko se kauankin, ja kuka sen poimi? Vieras vai tuttu käsi? Ja miksi se laitettiin tänne? Oliko se muisto hellästä kohtaamisesta vai julmasta erosta, vaiko yksinäisestä kuljeskelusta hiljaisilla niityillä tai varjoisissa metsissä? Elävätkö nuo mies ja nainen vielä? Missä he nyt ovat? Vai ovatko he jo lakastuneet, niin kuin tämä salaperäinen kukka?
--	---

Pauline Viardot: Заклинание (Zaklinanije)

О, если правда, что в ночи, Когда покоятся живые, И с неба лунные лучи Скользят на камни гробовые, О, если правда, что тогда Пустеют тихие могилы Я тень зову, я жду Леилы: Ко мне, мой друг, сюда, сюда! Явись, возлюбленная тень, Как ты была перед разлукой, Бледна, хладна, как зимний день, Искажена последней мукой. Приди, как дальняя звезда, Как лёгкий звук иль дуновенье Иль как ужасное виденье, Мне всё равно: сюда, сюда! Зову тебя не для того, Чтоб укорять людей, чья злоба Убила друга моего, Иль чтоб изведать тайны гроба, Не для того, что иногда Сомненьем мучусь но, тоскуя, Хочу сказать, что всё люблю я, Что всё я твой. Сюда, сюда! <i>Pushkin</i>	Oi - jos lienee totta, että öisin, kun elolliset lepäävät, ja taivaalta kuun säteet lipuvat yli hautapaasien; oi - jos lienee totta, että silloin hiljaiset haudat tyhjenevät: kutsun aavetta, odotan Leilaa; tule luokseni, ystäväni - tänne, tänne! Näyttäydy, aave kallis, sellaisena kuin olit ennen lähtöäsi - kalpeana, kylmänä kuin talvipäivä, viimeisen kärsimyksen vääristämänä. Saavu kaukaisena tähtenä, hiljaisena äänenä tai henkäyksenä, tai hirvittävänä näkynä - minulle on yhdentekevää: tule tänne, tänne! En kutsu sinua soimatakseni ihmisiä, joiden pahantahtoisuus tappoi rakkaani; en liioin udellakseni haudan salaisuuksia; enkä epäluulon vuoksi, joka toisinaan minua raastaa; vaan kaivaten tahdon sanoa, että rakastan - että olen yhä sinun omasi. Tule tänne, tänne!
---	---

Pauline Viardot: Не пой, красавица, при мне (Nje poi, krasavitsa)

Не пой, красавица, при мне Ты песен Грузии печальной; Напоминают мне оне Другую жизнь и берег дальний. Увы, напоминают мне Твои жестокие напевы И степь, и ночь, и при луне Черты далекой, бедной девы! Я призрак милый, роковой, Тебя увидев, забываю; Но ты поёшь, и предо мной Его я вновь воображаю. Не пой, красавица, при мне Ты песен Грузии печальной; Напоминают мне оне Другую жизнь и берег дальний. <i>Pushkin</i>	Älä laula minulle, kaunis tyttö, noita surullisia, georgialaisia lauluja; ne muistuttavat minua toisesta elämästä ja kaukaisista rannoista. Oi! verevät laulusi muistuttavat minua yöstä ja kuun kajosta, joka valaisee kaukaisen tyttöparan piirteet! Nähdessäni sinut voin unohtaa tuon kauniin ja kohtalokkaan hahmon, mutta kun laulat, hänen kuvansa kohoaa jälleen eteeni. Älä laula minulle, kaunis tyttö, noita surullisia, georgialaisia lauluja; ne muistuttavat minua toisesta elämästä ja kaukaisista rannoista.
---	--

Clara Schumann: Geheimes Flüstern hier und dort op.23 nro 3

Geheimes Flüstern hier und dort, Verborg'nes Quellenrauschen, O Wald, o Wald, geweihter Ort, Laß mich des Liebens reinstes Wort, in Zweig und Blatt belauschen! Und schreit' ich in den Wald hinaus, Da grüßen mich die Bäume, Du liebes, freies Gotteshaus, Du schließest mich mit Sturmgebraus In deine kühlen Räume! Was leise mich umschwebt, umklingt, Ich will es treu bewahren, Und was mir tief zum Herzen dringt, Will ich, vom Geist der Lieb' beschwingt, In Liedern offenbaren! <i>Hermann Rollett (1819-1904)</i>	Salaiset kuiskaukset siellä täällä, kätkeytyjen lähteiden solina; oi metsä, pyhä paikka - anna minun kuulla rakkauden puhtain sana oksissa ja lehdissä! Astuessani metsään puut tervehtivät minua; sinä rakas, kahlitsematon Jumalan talo, suljet minut myrskyn ulvoessa viileisiin huoneisiisi! Kaiken, mikä minua hiljaa ympäröi ja korviini kantautuu, tahdon uskollisesti säilyttää. Ja sen, mikä syvällä sydämessäni painaa, tahdon rakkauden hengen innoittamana, ilmaista lauluin!
--	--

Clara Schumann: Sie liebten sich beide op.13 nro 2

Sie liebten sich beide, doch keiner Wollt' es dem andern gestehn; Sie sahen sich an so feindlich, Und wollten vor Liebe vergehn. Sie trennten sich endlich und sah'n sich Nur noch zuweilen im Traum; Sie waren längst gestorben Und wussten es selber kaum. <i>Heinrich Heine (1797-1856)</i>	He rakastivat toisiaan, vaan kumpikaan ei tohtinut sitä toiselle paljastaa; he katselivat toisiaan niin vihamielisesti, vaikka olivat pakahtua rakkaudesta. Lopulta heidän tiensä erkanivat, ja he kohtasivat toisensa satunnaisesti vain unessa; he olivat kuolleet jo kauan sitten, vaikka sitä tuskin itse tiesivät.
---	---

Clara Schumann: O Lust, o Lust op.23 nro 6

O Lust, o Lust, vom Berg ein Lied In's Land hinab zu singen! Der kleinste Ton hinunter zieht, So wie auf Riesenschwingen! Der stillste Hauch aus lauter Brust, In Leid und Lust entrunken, Er wird zum Klange, unbewußt Für alle Welt gesungen. Es schwingt sich erd- und himmelwärts Der Seele klingend Sehnen, Und fällt der ganzen Welt an's Herz - Ob freudig, ob in Tränen. Was still sonst nur die Brust durchzieht, Fliegt aus auf lauten Schwingen O Lust, o Lust, vom Berg ein Lied In's Land hinab zu singen! <i>Rollett</i>	Oi iloa, kun saa laulaa vuorelta alas kohti laaksoa! Pieninkin ääni kiirii sinne kuin jättiläissiivillä! Kevyinkin äännähdys vilpittömästä rinnasta, ilossa tai surussa henkäisty, huomaamatta muuttuu soivaksi lauluksi koko maailmalle. Kohti maata ja taivasta liitelee sielun soinnikas huokaus, joka koskettaa koko maailman sydäntä - vuoroin iloiten, vuoroin kyynelissä. Se, mikä rinnassa äänettömänä pysyttelee, lentää nyt ulos kuuluvien siivin. Oi iloa, kun saa laulaa vuorelta alas kohti laaksoa!
---	---

Clara Schumann: Beim Abschied

Purpurgluten leuchten ferne, Golden sinkt der lichte Tag, Einzeln werden Silbersterne An dem Himmelsbogen wach. Und des Tages Königin Trägt ihr Haupt zum Schlummer hin; Noch ein Gruß, auf Wiedersehn, 'S ist kein Abschied, kein Vergehn. Schatten deckt die weite Erde, Auf den Fluren lagert Nacht. Armes Herz, nun stille werde, Das der Tag so müd gemacht. O erscheine lieb und mild Mir im Traume, süßes Bild. Noch ein Gruß, auf Wiedersehn, 'S ist kein Abschied, kein Vergehn. Ach, es rinnen heiße Tränen, Bald ein seliges Gefühl, Bald ein schmerzlich banges Sehnen Mir die Brust zerbrechen will. Nur der Traum führt es zurück, Das zu schnell entschwundne Glück. Noch ein Gruß, auf Wiedersehn, 'S ist kein Abschied, kein Vergehn. Wenn ins Abendrot ich sehe Und die Sonne sinkt herab, Denke ich an all das Wehe, Daß ich schon bestanden hab. Ach, vielleicht der nächste Morgen Hebet alle, alle Sorgen. Drum getrost, auf Wiedersehn, 'S ist kein Abschied, kein Vergehn. <i>Friederike Serre (1800-72)</i>	Purppurainen hehku loistaa kaukana, kultaisena valoisa päivä laskee mailleen. Yksi kerrallaan hopeatähdet heräävät taivaankannella. Ja Päivän Kuningatar laskee päänsä käydäkseen nukkumaan; vielä yksi tervehdys - näkemiin! Nämä eivät ole hyvästit, eivätkä lopullinen lähtö [kuolema]. Varjot peittävät laajan maan, yö lepää niittyjen yllä. Hiljene, sydänparka, päivän uuvuttama. Oi, näyttäydy ihanana ja lempeänä minulle unessa, oi suloinen kuva. Vielä yksi tervehdys - näkemiin! Nämä eivät ole hyvästit, eivätkä lopullinen lähtö. Voi, kuumat kyyneleet valuvat poskilleni; aivan kohta tuo vuoroin suloinen tunne, vuoroin tuskaisa kaipaus murtaa sydämeni. Vain uni voi palauttaa mieleen tuon liian nopeasti kadonneen onnen. Vielä yksi tervehdys - näkemiin! Nämä eivät ole hyvästit, eivätkä lopullinen lähtö. Tuijottaessani kohti iltaruskoa auringon laskiessa ajattelen kaikkea sitä tuskaa, jota olen saanut kestää. Ah, ehkäpä huomisaamu karkottaa kaikki murheet. Siispä luottavaisin mielin - näkemiin! Nämä eivät ole hyvästit, eivätkä lopullinen lähtö. <i>suomennokset Tuuli Lindeberg</i>
---	---